

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
246/2.04.2019

romania2019.eu

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România
Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80
Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.763 A/2019

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 2469 / 01 APR 2019

Domnului

CĂLIN CONSTANTIN ANTON POPESCU-TĂRICEANU
PREȘEDINTELE SENATULUI

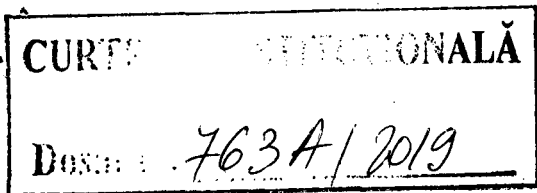
În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă comunicăm, alăturat, în copie, sesizarea formulată de Președintele României referitoare la neconstituționalitatea prevederilor Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației (Pl-x nr.73/2018).

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 9 mai 2019, ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 29 mai 2019 (inclusiv, în format electronic la adresa de mail ccr-pdv@ccr.ro).

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

Prof. univ. dr. VALER DORNEANU

ROMÂNIA

Administrația Prezidențială - Cabinetul Președintelui
CP1/ 481 / 01.04.2019

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICTIONALĂ
NR. 2463 / 01 APR 2019

ORA 15⁰⁰

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

București, 2019

Domnului VALER DORNEANU

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

În temeiul dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, formulez următoarea

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

asupra

Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației

La data de 23 martie 2019, Parlamentul României a transmis Președintelui României, în vederea promulgării, Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației (Pl-x nr. 73/2018).

Ținând cont de faptul că forma legii transmise la promulgare este una ulterioară procedurii de reexaminare, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 528/17 iulie 2018 (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 676 din 3 august 2018) și având în vedere faptul că Parlamentul a adoptat o serie de reglementări care sunt contrare și excedează limitelor deciziei menționate, considerăm că Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației a fost adoptată cu încălcarea dispozițiilor art. 147 alin. (2) și (4) din Constituție, pentru motivele prezentate în continuare.

La data de 6 iunie 2018, Președintele României a formulat o sesizare de neconstituționalitate asupra Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației, solicitând instanței constituționale să constate că Parlamentul a adoptat această lege cu nerespectarea dispozițiilor art. 1 alin. (5) din

Legea fundamentală referitoare la calitatea legii. Ca urmare a pronunțării Deciziei Curții Constituționale nr. 528 din 17 iulie 2018, după parcurgerea procedurilor legislative parlamentare, Parlamentul a adoptat Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației în forma dedusă controlului Curții Constituționale prin prezenta sesizare.

Curtea Constituțională a statuat, prin Decizia nr. 528/2018, că art. II [cu referire la art. 32¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 în partea privitoare la divizare] din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației este neconstituțional, în timp ce dispozițiile art. I pct. 1 [cu referire la art. 19 alin. (3) din Legea nr. 1/2011] din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației sunt constituționale în raport cu criticile formulate. Astfel, potrivit paragrafului 58 din această decizie, „art. II din lege este neconstituțional în ceea ce privește referirea la divizare, fiind contrar art. 1 alin. (5) și art. 32 alin. (1) din Constituție.” Totodată, potrivit paragrafului 44 din aceeași decizie: „Cu privire la criticile de neconstituționalitate aduse art. I pct. 1 [cu referire la art. 19 alin. (3) din Legea nr. 1/2011] din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației, Curtea constată că acestea sunt neîntemeiate.”

Așadar, Decizia Curții Constituționale nr. 528/2018 a avut ca efect redeschiderea procedurii de reexaminare a legii de către Parlament pentru punerea de acord a prevederilor neconstituționale cu decizia instanței constituționale în temeiul art. 147 alin. (2) din Constituție. Potrivit jurisprudenței sale constante (a se vedea Decizia nr. 1.177 din 12 decembrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 871 din 20 decembrie 2007, Deciziile nr. 872 și nr. 874 din 25 iunie 2010, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010, Decizia nr. 975 din 7 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 568 din 11 august 2010, sau Decizia nr. 33 din 23 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 146 din 15 februarie 2018 și Decizia nr. 61 din 13 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 204 din 06 martie 2018) Curtea Constituțională a statuat că, în cadrul acestei proceduri, Parlamentul poate modifica și alte prevederi legale numai dacă acestea se găsesc într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate ca fiind neconstituționale, pentru a asigura caracterul unitar al reglementării și, în măsura în care se impune, va recorela celelalte dispoziții ale legii ca operațiune de tehnică legislativă, fără a putea aduce alte modificări de substanță legii în cauză.

În cazul de față, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 528/2018, Parlamentul a eliminat unele texte, a adăugat unele noi și a operat modificări, fără ca acestea să fi făcut obiectul sesizării de neconstituționalitate și, în mod evident,

contrar soluției dispuse de către instanța constituțională. Examinând legea adoptată de Parlament în forma retrimisă la promulgare, reiese că anumite texte din legea criticată au fost eliminate, deși acestea au fost declarate constituționale, altele au fost modificate deși acestea nu au făcut obiectul sesizării de neconstituționalitate, iar altele au fost introduse fără ca acestea să aibă vreo legătură cu forma inițială a legii sau să se fi regăsit în conținutul său, așa cum aceasta a fost supusă controlului de constituționalitate.

Astfel, observăm că intervenția legislativă de la art. I pct. 2 din legea dedusă controlului de constituționalitate vizează modificarea art. 99 alin. (10) din Legea nr. 1/2011. Potrivit variantei inițiale a legii, anterioară deciziei Curții Constituționale, această modificare legislativă era prevăzută la art. I pct. 3 și opera prin introducerea la art. 99, după alin. (9), a unui nou alineat, alin. (10). Mai mult decât atât, varianta inițială prevăzută pentru art. 99 alin. (10) din Legea nr. 1/2011 (fostul pct. 3 din legea adoptată în prima fază) prevedea că centrele de formare continuă în limbile minorităților naționale se organizează cu personalitate juridică iar, potrivit formei legii retransmise la promulgare, art. 99 alin. (10) (pct. 2 din legea adoptată ca urmare a deciziei instanței constituționale) stabilește că aceste centre de formare continuă în limbile minorităților naționale sunt persoane juridice. De asemenea, analizând comparativ cele două forme ale art. 99 alin. (10), înainte și după decizia Curții Constituționale, se observă că Parlamentul a eliminat sintagma „structura” din textul acestui articol. Or, în această situație, Parlamentul nu avea deschisă calea reexaminării acestor dispoziții, întrucât acestea nu au făcut obiectul sesizării de neconstituționalitate și, prin urmare, nici al controlului Curții Constituționale. În sprijinul acestor afirmații vine și jurisprudența instanței constituționale care, prin Decizia nr. 515/2004, statuează în legătură cu dispozițiile art. 147 alin. (2) din Constituție că acestea „se referă la reexaminarea unei legi sau a unor dispoziții legale a căror neconstituționalitate a fost constatată printr-o decizie a Curții Constituționale, pronunțată cu ocazia controlului de constituționalitate a priori...” și că „Acest text limitează reluarea procesului legislativ de reexaminare numai cu privire la dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale de către Curtea Constituțională.” Totodată, potrivit Deciziei nr. 75/2019, Curtea Constituțională a stabilit potrivit paragrafului 48: „Ca efect al prezentei decizii, Parlamentul este obligat să reexamineze dispozițiile legii în limitele deciziei Curții Constituționale, ceea ce presupune ca dezbaterile parlamentare să fie reluate în limitele cererii de reexaminare, însă numai cu privire la dispozițiile care au făcut obiectul sesizării și controlului de constituționalitate în prezenta cauză.”

De asemenea, învederăm faptul că din legea criticată lipsesc dispozițiile cuprinse la art. I pct. 1 referitoare la modificarea art. 19 alin. (3) din Legea

nr. 1/2011, astfel cum acestea erau prevăzute în legea adoptată în prima fază, anterior realizării controlului de constituționalitate. Cu toate că aceste prevederi au făcut obiectul sesizării de neconstituționalitate a Președintelui României, Curtea Constituțională a stabilit prin Decizia nr. 528/2018 că acestea sunt constituționale în raport cu criticile formulate, așadar eliminarea acestor dispoziții s-a făcut cu depășirea limitelor deciziei Curții Constituționale. Prin urmare, în cazul de față, ca efect al depășirii de către Parlament a limitelor reexaminării, dispozițiile art. 147 alin. (2) din Constituție au fost încălcate. Mai mult decât atât, considerăm că, în acest mod, legea a fost adoptată cu ignorarea celor statuate prin Decizia nr. 528/2018 și prin jurisprudența constantă a Curții Constituționale, înfrângând în acest mod voința instanței de contencios constituțional. Astfel, legea s-a adoptat prin înlăturarea efectului deciziei instanței constituționale, care este unul obligatoriu, inclusiv pentru legiuitor. Considerentele și dispozițiile obligatorii ale deciziilor Curții Constituționale se impun cu aceeași forță juridică tuturor subiecților de drept. De aceea, ținând cont de aceste argumente cât și de cele anterior expuse, considerăm că legea criticată a fost adoptată și cu încălcarea art. 147 alin. (4) din Constituție.

Totodată, analizând structura și conținutul legii supuse controlului de constituționalitate, constatăm că Parlamentul a adăugat la art. I trei noi puncte, pct. 4, 5 și 6, prin care se prevăd dispoziții privind condițiile în care cadrele didactice titulare pot participa la ocuparea posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate prin transfer, privind realizarea detașării la cererea personalului didactic titular, precum și dispoziții referitoare la normarea orelor în statul de personal pentru profesorii din învățământul primar de la clasele cu predare în limbile minorităților naționale. Observăm că aceste noi dispoziții ale art. I pct. 4, 5 și 6 au fost introduse ca amendamente la Camera Deputaților, ca primă Cameră sesizată, acest lucru rezultând chiar din cuprinsul Raportului Comisiei pentru învățământ, știință, tineret și sport nr. 4c-11/251/2018. Potrivit anexei raportului, amendamentele mai sus amintite au avut ca motivare: „Solicitarea Președintelui de a elabora modificări în Legea educației naționale nr. 1/2011, sistematizat, unificat și coordonat pentru a susține stabilitatea și coerența legislativă în domeniul educației.” Analizând aceste noi dispoziții, putem constata că acestea sunt identice ca formă și conținut cu obiectul de reglementare al Legii pentru modificarea și completarea Legii educației naționale (Pl-x nr. 566/2017), act normativ care, la rândul său, a făcut obiectul sesizării de neconstituționalitate, fiind declarat parțial neconstituțional. Deși această lege a fost supusă controlului de constituționalitate împreună cu Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației (Pl-x nr. 73/2018), aceasta a fost respinsă de Senat, Cameră decizională, ca urmare a reluării dezbaterilor parlamentare și, astfel, procedura legislativă s-a încheiat. De aceea, în cazul de față învederăm faptul că o lege care

este pusă în acord cu decizia instanței constituționale nu poate prelua conținutul unei legi a cărei procedură legislativă a încetat anterior, chiar dacă cele două acte normative au făcut obiectul aceluiași control de constituționalitate, ca urmare a unei obiecții de neconstituționalitate ce a vizat ambele legi.

Or, Parlamentul a depășit limitele stabilite prin decizia Curții Constituționale, întrucât legea adoptată conține, la art. I, 6 puncte, față de forma anterioară conform căreia același articol avea, ca structură, doar 3 puncte.

În concluzie, observăm faptul că, în cazul de față, în ceea ce privește legea retrimisă la promulgare, instanța constituțională a soluționat obiecția de neconstituționalitate cu o decizie de constatare a neconstituționalității unora dintre dispozițiile legii în raport cu criticile formulate, ceea ce a impus reluarea procedurii de dezbatere legislativă, în condițiile și limitele fixate prin decizia instanței constituționale, potrivit art. 147 alin. (2) din Constituție. Astfel, considerăm că legea supusă controlului de constituționalitate, prin prezenta solicitare, s-a adoptat cu nesocotirea celor statuate prin Decizia Curții Constituționale nr. 528/2018. De aceea, subliniem că este esențial ca instanța constituțională să procedeze la soluționarea definitivă a acestei situații și să constate neconstituționalitatea acestei legi în ansamblu, fără posibilitatea Parlamentului de a o mai reexamina.

În considerarea argumentelor expuse, vă solicit să admiteți sesizarea de neconstituționalitate și să constatați că prevederile Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației sunt neconstituționale, în ansamblu.

**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS - WERNER IOHANNIS**

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

172/07.06.2018

187, 246

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.854A/2018

SENAT
PREȘEDINȚIE
Nr. 1288
Data 6-06-2018

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 4387 / 06 JUN 2018

Domnului
Călin Constantin Anton POPESCU-TĂRICEANU
Președintele Senatului

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de Președintele României referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr.1/2011, a Legii pentru modificarea art.16 din Legea educației naționale nr.1/2011 și a Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 20 iunie 2018 (inclusiv în format electronic la adresa de mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 4 iulie 2018.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

Președinte,

prof. univ. dr. Valer DORNEANU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 854 A / 2018

ROMÂNIA

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ

NR. 4374 / 06 JUN 2018

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

București, 2018

CP1/924/6.06.2018

Domnului VALER DORNEANU

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

În temeiul dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, formulez următoarea

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

asupra

Legii pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, a Legii pentru modificarea art. 16 din Legea educației naționale nr. 1/2011 și a Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației

În data de 19 mai 2018, Parlamentul României a transmis Președintelui României, în vederea promulgării, Legea pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, Legea pentru modificarea art. 16 din Legea educației naționale nr. 1/2011 și Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației. Considerăm că atât prin modul în care au fost adoptate, cât și prin conținutul normativ, cele trei legi contravin normelor și principiilor constituționale, pentru argumentele pe care le vom prezentate în cele ce urmează.

I. Legea pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, Legea pentru modificarea art. 16 din Legea educației naționale nr. 1/2011 și Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației contravin art. 1 alin. (5) din Constituție

Legea pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, Legea pentru modificarea art. 16 din Legea educației naționale nr. 1/2011 și Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației modifică și/sau completează Legea nr. 1/2011, ca act normativ de bază, între acestea existând o conexiune, atât de conținut cât și sub aspectul procedurii parlamentare de adoptare. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a stabilit că sunt admisibile sesizările de neconstituționale care privesc mai multe legi, cu condiția ca între acestea să existe pe de o parte, o conexiune logică între legile supuse controlului de constituționalitate sub aspectul actului normativ de bază supus modificării și completării, iar pe de altă parte, să existe o identitate între motivările criticilor de neconstituționalitate (Decizia nr. 767/2016 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru completarea art. 4¹ din Legea recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989 și pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004, precum și ale Legii privind modificarea și completarea Legii recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989 și pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 131 din 21 februarie 2017).

Analizând parcursul legislativ al Legii pentru modificarea art. 16 din Legea educației naționale nr. 1/2011 (Pl-x nr. 447/13.11.2017), al Legii pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, (Pl-x nr. 566/7.12.2017) și al Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației (Pl-x nr. 73/28.02.2018) se constată că deși cele trei legi deduse controlului de constituționalitate au fost dezbătute și adoptate de către prima Cameră sesizată la date diferite, în ședințe distincte, Senatul, în calitate de Cameră decizională, le-a dezbătut și le-a adoptat în cadrul aceleiași ședințe, respectiv cea din data de 7.05.2018. Întrucât aceste inițiative legislative au ca obiect de reglementare modificarea și/sau completarea aceluiași act normativ de bază, și anume Legea educației naționale nr. 1/2011 și au fost adoptate de către Senat în aceeași ședință din data de 7.05.2018 și trimise Președintelui României spre promulgare la aceeași dată, 19.05.2018, rezultă că Parlamentul a adoptat trei legi distincte, cu același obiect, fără a asigura corelarea acestora, după regulile și cerințele de ordin tehnic-legislativ pentru elaborarea actelor normative, așa cum sunt prevăzute de lege și de jurisprudența Curții Constituționale.

Art. 14 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative prevede că reglementările de același nivel și având același obiect se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ. În același sens sunt și prevederile regulamentelor parlamentare. Astfel, potrivit art. 68 din Regulamentul Camerei Deputaților, în cazul în care o comisie are spre examinare în fond mai multe inițiative legislative care au același obiect de reglementare, se întocmește un singur raport; în situația în care pentru o inițiativă legislativă se face propunere de aprobare, pentru celelalte inițiative legislative se face propunere de respingere, urmând ca prevederile pe care acestea le conțin să poată fi preluate ca amendamente la inițiativa propusă spre aprobare. Totodată, art. 72 din Regulamentul Senatului prevede că în cazul în care o comisie examinează în fond mai multe proiecte de lege și propuneri legislative care au același obiect de reglementare, aceasta va întocmi un singur raport de admitere, pentru fiecare dintre celelalte proiecte de lege sau propuneri legislative întocmindu-se un raport de respingere.

De altfel, în avizele sale, pronunțate cu ocazia avizării a două dintre aceste propuneri legislative, respectiv Avizul nr. 221/19.03.2018 (ce privește Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației) și Avizul nr. 1184/28.12.2017 (ce privește Legea pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011), Consiliului Legislativ a menționat că, în vederea sistematizării legislației și promovarea unor soluții unitare, aceste inițiative legislative ar trebui analizate împreună, în vederea adoptării unui singur act normativ. Totodată, comisia sesizată în fond la Senat a analizat în cadrul aceleiași ședințe, respectiv cea din data de 17.04.2018 două dintre cele trei legi deduse controlului de constituționalitate, respectiv Legea pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011 și Legea pentru modificarea art. 16 din Legea educației naționale nr. 1/2011, adoptând - contrar art. 72 din Regulamentul Senatului - rapoarte distincte. Deși Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației fusese adoptată de către Camera Deputaților la o dată ulterioară dezbaterii în comisia permanentă a Senatului a celor două legi anterior menționate (respectiv în ședința din data de 18.04.2018), acest aspect devine nerelevant din perspectiva respectării normelor de tehnică legislativă. În acest sens, precizăm că toate cele trei inițiative au fost incluse pe ordinea de zi a aceleiași ședințe a Senatului din data 7.05. a.c., fiind dezbătute și adoptate în succesiune, după cum rezultă din stenograma ședinței Senatului din data de 7.05.2018, precum și din ordinea de zi, afișate pe site-ul propriu al Senatului (L246/2018 – nr. crt.17; L172/2018 – nr. crt. 22; L187/2018–nr. crt. 23). De altfel, în situații de acest fel, regulamentele parlamentare cuprind dispoziții și mecanisme procedurale care să permită adoptarea unui act normativ coerent, în acord cu normele de tehnică legislativă,

chiar și în situația în care pe ordinea de zi a plenului sunt înscrise inițiative legislative cu același obiect de reglementare.

Cu toate că normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, Curtea Constituțională a statuat că „prin reglementarea acestora legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară” (Decizia nr. 30/2016). Potrivit aceleiași decizii, conform art. 1 alin. (5) din Constituție, „în România, respectarea [...] legilor este obligatorie”. Așadar, instanța constituțională a constatat că nerespectarea normelor de tehnică legislativă determină apariția unor situații de incoerență și instabilitate, contrare principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii. Or, intrarea în vigoare în aceeași zi, ori la intervale scurte a trei legi ce au ca obiect modificarea și completarea aceluiași act normativ de bază, respectiv Legea educației naționale nr. 1/2011, este de natură să creeze confuzie pentru beneficiarii normei, cu potențiale repercusiuni asupra calității procesului educațional. Prin chiar titlurile care denumesc aceste trei legi, adoptate de forul legislativ, se creează confuzie în aplicarea normei pentru destinatarii săi, întrucât aceștia se află în imposibilitatea de a identifica normele în vigoare la care să se raporteze și care au legătură cu domeniul educației.

Având în vedere că toate aceste trei legi deduse controlului de constituționalitate vizează prevederi care au același obiect, respectiv modificarea și/sau completarea Legii nr. 1/2011, considerăm că acestea au fost adoptate de către Parlament după o procedură care nu asigură sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, ceea ce contravine principiului securității raporturilor juridice, negarantând astfel claritatea și previzibilitatea legii, fiind, așadar, încălcate dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție.

II. Dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011 încalcă prevederile art. 1 alin. (5), precum și pe cele ale art. 16 din Constituție

Art. unic pct. 2 din lege - art. 253 alin. (1) din Legea nr. 1/2011 - modifică unele dintre condițiile pe care cadrele didactice angajate cu contract individual de muncă trebuie să le îndeplinească pentru a fi repartizate de inspectoratul școlar, în unitățile de învățământ în care sunt angajate, dacă postul didactic/catedra este vacant/ă.

Menționăm că art. 253 alin. (1) din Legea nr. 1/2011, în forma aflată în vigoare, reglementează ocuparea posturilor vacante de către cadrele didactice calificate, care au obținut nota/media de cel puțin 7 la un concurs național unic de titularizare în învățământul preuniversitar în ultimii 6 ani și care sunt angajate cu contract individual de muncă pe perioada determinată în respectiva unitate de învățământ prin repartizarea realizată de inspectoratul școlar în ședință publică.

În primul rând, dispozițiile art. 253 alin. (1), în forma supusă controlului Curții Constituționale, continuă să perpetueze o modalitate „paralelă” de accedere la calitatea de titular în învățământul preuniversitar, contrară derulării în condiții optime a procesului de învățământ în cadrul unui sistem național de învățământ predictibil și funcțional, aspect ce este de natură să conducă la denaturarea regimului juridic al instituției titularizării, astfel cum este aceasta reglementată prin Legea nr. 1/2011 și, prin aceasta, să genereze discriminări în interiorul sistemului. Astfel, în Decizia nr. 106/2014, Curtea Constituțională a arătat că instituirea posibilității pentru cadrele didactice netitulare calificate ce au participat în ultimii 6 ani la concursul național unic de titularizare, au obținut cel puțin nota/media 7 și au ocupat un post/o catedră pentru a deveni titulare în sistemul de învățământ preuniversitar prin simpla certificare a viabilității postului/catedrei și acordul consiliului de administrație al unității de învățământ respective este contrară art. 16 alin. (1) din Constituție referitor la egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice întrucât permite recunoașterea calității de titular în învățământul preuniversitar într-o altă modalitate decât concursul, la care sunt obligate să se supună toate celelalte persoane care vor să acceadă la posturile didactice ca titulari. Totodată, Curtea a arătat că o asemenea reglementare configurează o instituție cu un regim juridic confuz, care permite dobândirea calității de cadru didactic titular în alte condiții decât prin promovarea unui concurs. Instanța constituțională a argumentat că se creează astfel, fără o justificare rațională și în directă legătură cu scopul urmărit de legiuitor, o procedură de titularizare distinctă și diferită de cea obișnuită, bazată pe concurs, aspect ce duce la aplicarea unui tratament diferențiat dar nejustificat pentru o categorie de cadre didactice care se află într-o situație identică cu toate celelalte.

În al doilea rând, potrivit reglementării introdusă la art. unic pct. 2 din legea transmisă la promulgare și dedusă controlului de constituționalitate, cadrele didactice urmează să ocupe posturile vacante prin repartizarea realizată de inspectoratul școlar în ședință publică, fără a mai fi menționate nici durata pentru care este realizată această repartizare, cu privire la categoria din care va face parte cadrul didactic respectiv ulterior repartizării (personal didactic angajat cu contract de muncă pe durată determinată sau nedeterminată) și nici eventuala titularizare a respectivului cadru didactic pe post. Or, o asemenea reglementare poate conduce la situația în care o astfel de procedură să echivaleze cu o titularizare pe post în

absența vreunui concurs. Astfel de neclarități creează dificultăți în aplicare, fiind contrare exigențelor de calitate a legii impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție. Instanța constituțională a arătat că statutul de titular în învățământul preuniversitar are un regim juridic distinct, această categorie de personal didactic beneficiind de drepturi specifice, iar în considerarea acestui regim juridic specific, statutul de titular în învățământ se dobândește prin concurs, acesta fiind principiul care se desprinde din interpretarea sistematică a Legii nr. 1/2011 (Decizia nr. 106/2014).

În al treilea rând, considerăm că lipsa de unitate legislativă, menționată în considerentele anterioare, este exprimată și prin dispoziții care, în cazul de față, sunt contrare altor prevederi din Legea nr. 1/2011. În acest sens, în legătură cu prevederile introduse la art. unic pct. 2 din legea supusă controlului de constituționalitate, semnalăm că dispozițiile referitoare la ocuparea posturilor vacante prin repartizarea realizată de inspectoratul școlar sunt și în contradicție cu prevederile art. 254 alin. (3) din Legea nr. 1/2011, potrivit cărora: „Concursul pentru ocuparea posturilor didactice/catedrelor din învățământul preuniversitar de stat cu personal didactic de predare încadrat cu contract individual de muncă pe perioadă nedeterminată sau perioadă determinată se organizează conform art. 89 alin. (1)”. Totodată, din analiza comparativă a alin. (2) și alin. (2¹), ale art. 254¹, constatăm că, dacă alin. (2¹) introdus prin legea dedusă controlului de constituționalitate prevede detașarea pe o perioadă de 4 ani într-un interval de 10 ani, în forma legii aflate în vigoare alin. (2) al art. 254¹ prevede că detașarea se face pe o perioadă de cel puțin 5 ani școlari consecutivi. Așadar, prin noul text introdus la art. unic pct. 3 din legea criticată se instituie o nouă condiție, contradictorie față de cea aflată în legea în vigoare. Astfel de dispoziții contrare, creează neclarități și dificultăți în aplicare, fiind contrare exigențelor de calitate a legii, stabilite de art. 1 alin. (5) din Constituția României.

III. Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației încalcă prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție

Art. I pct. 1 din legea dedusă controlului de constituționalitate modifică art. 19 alin. (3) din Legea nr. 1/2011, astfel: „Prin excepție de la prevederile alin. (1), în funcție de necesitățile locale, se organizează, la cererea părinților sau tutorilor legali, cu avizul ministrului educației naționale și în condițiile legii, grupe, clase sau unități de învățământ preuniversitar autorizate sau acreditate cu personalitate juridică.” Modificarea adusă la art. 19 alin. (3) din Legea nr. 1/2011 elimină cerința ca aceste unități să fie cu predare în limba română și introduce obligativitatea obținerii avizului ministrului educației naționale pentru organizarea unităților respective.

Subliniem faptul că dispozițiile art. 19 alin. (3), astfel modificate, nu sunt corelate cu cele ale art. 45 alin. (2) din Legea nr. 1/2011 conform cărora „În funcție

de necesitățile locale se organizează, la cererea părinților sau tutorilor legali și în condițiile legii, grupe, clase sau unități de învățământ preuniversitar cu predare în limbile minorităților naționale.” Așadar, prin aceste modificări se creează o dublă reglementare a condițiilor necesare înființării unor astfel de grupe, clase sau unități de învățământ preuniversitar cu predare în limbile minorităților naționale atât prin raportare la cadrul general, respectiv la art. 19 alin. (3) care reglementează cerințele minime pentru organizarea unităților de învățământ preuniversitar în funcție de necesitățile locale la cererea părinților sau tutorilor legali, cât și prin raportare la art. 45 care se referă la organizarea învățământului pentru persoanele aparținând minorităților naționale. În cazul de față, instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ este contrară prevederilor art. 16 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 referitoare la evitarea paralelismelor în procesul de legiferare și, implicit, celor ale art. 1 alin. (5) din Constituție.

În ceea ce privește obținerea avizului ministrului educației naționale pentru organizarea unităților prevăzute la art. 19 alin. (3), considerăm că prin raportare la dispozițiile art. 19 alin. (1) care reglementează cerințele minime pentru ca o unitate de învățământ din sistemul național de învățământ să dobândească personalitate juridică, dar și la cele ale art. 45 alin. (2) din Legea nr. 1/2011, aceste prevederi sunt neclare și de natură să genereze un regim juridic diferențiat între instituții de același tip, prin faptul că introduc un criteriu suplimentar pentru unitățile de învățământ preuniversitar înființate la solicitarea părinților/tutorilor legali - obținerea avizului ministrului educației naționale. În al doilea rând, în contextul modificărilor operate, considerăm că acest aviz este un act ce ar trebui să emane de la minister și nu de la ministrul educației, de esența competențelor acestuia din urmă putând fi, mai degrabă, aprobarea și nu avizarea. Nu în ultimul rând, din cuprinsul art. 19 alin. (3) din legea supusă controlului de constituționalitate nu rezultă cu claritate nici dacă acest aviz este unul conform. În acest mod, este încălcat art. 1 alin. (5) din Constituție în dimensiunea sa referitoare la calitatea legii.

Art. II din legea supusă controlului instanței constituționale operează unele modificări asupra Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, prin introducerea unui nou articol, art. 32¹, conform căruia pentru unitățile de învățământ cu personalitate juridică care au luat ființă în urma divizării sau fuziunii, drepturile și obligațiile, inclusiv cele referitoare la autorizațiile de funcționare provizorie/acreditare se transferă către unitățile/unitatea cu personalitate juridică rezultată. Opinem că o astfel de măsură este neclară și insuficientă, de natură să creeze impredictibilitate și, pe cale de consecință, contravine art. 1 alin. (5) din Constituție, putând genera abuzuri în aplicarea normei în ceea ce privește autorizațiile de funcționare provizorii/acreditare care

urmează a fi transferate către unitățile/unitatea cu personalitate juridică rezultată, cu repercusiuni asupra calității procesului educațional. Având în vedere faptul că autorizația de funcționare provizorie/acreditarea unei entități juridice este una individuală, aceasta permite desfășurarea activității, cu îndeplinirea criteriilor prevăzute prin lege, doar acelei instituții determinate și pentru care legea stabilește necesitatea obținerii autorizației de funcționare provizorie/acreditării. Așadar, o autorizație de funcționare provizorie/acreditare prin efectul legii, care să permită desfășurarea activității de către o altă entitate juridică rezultată ca urmare a divizării sau fuziunii, poate să creeze cadrul propice pentru eludarea criteriilor stabilite de legiuitor în vederea garantării calității în educație. În această situație, există riscul ca unitățile cu personalitate juridică astfel create, prin divizare sau fuziune, să nu mai îndeplinească criteriile necesare în vederea funcționării, criterii care au fost îndeplinite anterior de către entitatea juridică existentă inițial.

Semnalăm că obiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației (Pl-x73/28.02.2018), în varianta inițiatorului, se limita doar la modificarea și completarea art. 99 din Legea nr. 1/2011. În forma adoptată de Parlament și transmisă la promulgare, legea vizează, prin art. II, și modificări asupra Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației referitoare la transferul obligațiilor, drepturilor și autorizațiilor de funcționare provizorie/acreditare către unitățile de învățământ cu personalitate juridică care au luat ființă în urma divizării sau fuziunii. Cu certitudine, în cadrul procedurii de legiferare, Parlamentul poate opera modificări asupra formei inițiale a oricărei legi, însă potrivit normelor de tehnică legislativă, statuate în cuprinsul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 24/2000 referitor la unicitatea reglementării în materie, un act normativ poate cuprinde reglementări și din alte materii conexe numai în măsura în care sunt indispensabile realizării scopului urmărit prin acest act. Or, prin extinderea obiectului de reglementare și asupra Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005, legea criticată nu îndeplinește cerințele tehnico-legislative și, prin urmare, este contrară art. 1 alin. (5) din Constituție referitor la calitatea legii. Completarea adusă acestei ordonanțe de urgență nu este nici indispensabilă realizării scopului urmărit prin legea dedusă controlului Curții Constituționale, reprezentat de asigurarea formării continue a învățământului în limbile minorităților naționale, și nici nu reprezintă o reglementare conexă acestei materii, întrucât face o referire exhaustivă la transferul obligațiilor, drepturilor și autorizațiilor de funcționare provizorie/acreditare către unitățile de învățământ cu personalitate juridică care au luat ființă în urma divizării sau fuziunii.

IV. Legea pentru modificarea art. 16 din Legea educației naționale nr. 1/2011 încalcă prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție

În primul rând, textul normativ referitor la instituirea învățământului obligatoriu prezintă neclarități, întrucât diferă în ceea ce privește momentul de la care aceste dispoziții se aplică pentru învățământul preșcolar și pentru cel liceal. Astfel, în prezent este prevăzut faptul că numai primii doi ani (clasele IX-X) ai învățământului secundar superior sunt obligatorii, în timp ce întregul învățământ liceal (clasele X-XII/XIII) devine obligatoriu până în anul 2020, iar în privința învățământului preșcolar se precizează că ultimii doi ani (vârsta de 5-6 ani) sunt obligatorii. Cu toate acestea, în teza a doua a art. 16 alin. (1) din legea criticată se arată că grupa mare din învățământul preșcolar devine obligatorie până cel târziu în anul 2020, grupa mijlocie până cel târziu în anul 2023, iar grupa mică până în anul 2030. Ultimii doi ani ai învățământului preșcolar vizează grupa mare și grupa mijlocie. Din această perspectivă, norma este contradictorie statuând, pe de o parte, că învățământul general obligatoriu cuprinde și ultimii doi ani din învățământul preșcolar, iar pe de altă parte că grupa mare și grupa mijlocie devin obligatorii până în anul 2020, respectiv 2023, așadar nu fac parte la momentul intrării legii în vigoare din învățământul general obligatoriu. Neclaritatea normei contravine exigențelor art. 1 alin. (5) din Constituție.

În al doilea rând, modificarea adusă art. 16 alin. (1) nu este corelată cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 1/2011 care au următorul conținut: „Învățământul general obligatoriu este format din învățământul primar, învățământul secundar inferior și primii 2 ani ai învățământului secundar superior”. Astfel, în lipsa corelării prevederilor art. 16 alin. (1) din legea criticată cu cele ale art. 24 alin. (1) în vigoare din Legea nr. 1/2011, normele juridice sunt contradictorii, fiind neclară întinderea învățământului general obligatoriu. Acest aspect lipsește norma de previzibilitate și precizie, contrar exigențelor de calitate a legii prevăzute de art. 1 alin. (5) din Constituție, astfel cum acestea au fost dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale.

De asemenea, un alt aspect care afectează cerințele privind calitatea legii îl reprezintă lipsa de consecvență în utilizarea de către legiuitor a unor termeni atunci când definește etapele educaționale obligatorii, folosind atât termenul „ani” cât și cel de „grupe” în cazul educației preșcolare (art. unic din legea supusă controlului de constituționalitate – modificarea art. 16 alin. (1) al Legii nr. 1/2011).

În considerarea argumentelor expuse, vă solicit să admiteți sesizarea de neconstituționalitate asupra Legii pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, a Legii pentru modificarea art. 16 din Legea educației naționale nr. 1/2011 și a Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației și să constatați că sunt neconstituționale.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS - WERNER IOHANNIS